

סימן ע

שימוש במוך כשאינה מתרצה לבעלה
באופן אחר

תרכ"ו ליובאן.

הנה בדבר שאלת גיסנו מהרי"א ז"ל בענין מוך שבשעה תשיש בשעת סכנה עבור כבר כתבתי לכם שהודיתי להקל וכתבתי בזה תשובה ארוכה בישוב הרבה דברים קשים (ונדפסה באה"ע ח"א סי' ס"ג) וע"פ בקשת ידידנו מהר"ש מסנאווסק ז"ל העתקתי לו התשובה ועוד הוספתי שם וקבלתי ממנו מכתב ששיבתה מאד ושגם מצא בס' צמח צדק להרב מליובאוויץ שהורה כן ושבאיזה דברים כונתי לדבריו ושתשובתי היא יותר נכונה וברורה ושמחתי בזה מאד על שנמצא לי רב כדברי. והתשובה שלי שלחה ע"פ בקשתי לאחינו מהר"מ ז"ל לשקלאוו ואם אתם רוצים לראותה אכתב לאחינו וישלח אותה לכם כי להעתיקה עוד הפעם קשה לפני מאד וגם היא טרחה בלא צורך.

ואחרי ששלחתי תשובתי לגיסי הגרי"א שלי"ס א הוספתי עוד בענין זה ע"ז שבעה"ר נתפשטה בין הנשים קלי הדעת ומחוסרי יר"ש רצון שלא להוליד הרבה בנים כידוע ואם יש לאחד אשה כזו שאין רצונה להתעבר בשום אופן ובודאי כיון שאין לה סכנה ויכולה להתעבר אין עליו חיוב עונה לשמש עמה באופן שלא תוכל להתעבר ואזינה רוצה להורקק לו באופן שתוכל מתשמיש עם אינה רוצה להורקק לו באופן שתוכל להתעבר. מ"מ אם אינו רוצה לגרשה מחמת הבנים או מחמת שאוהב אותה וכדומה יש מקום להתיר לו לשמש עמה במוך שבשעת תשיש להמתירין לבעול באקראי שלא כדרכה בהוצאת זרע שלדידהו אף שלא לצורך מצוה נחשב לצורך כיון שמתאוה לזה וא"כ גם בזה נהי שלכא עליו חיוב עונה וליכא כאן צורך מצוה מ"מ כיון שמתאוה לה הוה זה לצורך ואינו לבטלה ומותר והכא יהי' מותר אף תמיד משום דאין שום חליק בין באקראי לתמיד באיסורין וכל הטעם בשלא כדרכה הוא כדבראיתי בתשרי הג"ל ענף ג' מחמת שא"א להתאות לזה תמיד אבל הכא שהוא כדרכה והוא מתאוה כדרך הארץ ששייך זה אף תמיד מותר גם בכל פת כמו באקראי כ"ז שאינה רוצה להודקק לו בשום אופן שלא במוך. וא"כ להר"י (כתובות ל"ט ע"א תודיה" שלש נשים) והרא"ש (הובא בש"מ שם) וסתם תוס' סנהדרין והטור והרמ"א שהתירו לבעול שלא כדרכה (אה"ע סי' כ"ה) יש להתיר. (ועי' בבי' השיטות הג"ל בתשובתי הג"ל באבן-העזר חלק א' סימן ס"ג) ונוסף לזה יש גם שיטת המרדכי שמתיר לכל

וההיתר הוא גם מצד סכנת האם שמאחר שניכר מזה שהיא חולנית על הנערוון שיש לה מצד סירחא גדולה והצער של גידול הילדים הוא חשש סכנה בין לענין הילדים ובין לחיי עצמה.

אבל העצה שכתב להשתמש בהתקן תוך רחמי (I.U.D.) אין לעשות משום שקשה מאד לטהר מדם נרות. והשי"ת ישלח לאשתך ולמע"כ רפואה שלימה שלא יחרטו לצער הזה של גידול שמביא ארובה לדי נחת היתר גדול ולכל הטוב והשלום.

ידידו דו"ש וטובתכם,

משה פיינשטיין

סימן סז

שימוש במוך מחשש חולשה ומרה שחורה

כ"ח מרחשון תשל"ט.

מע"כ ידידי ואיני מכירו לתוארו אבל כנראה שהוא בן תורה ויר"ש.

הנה בדבר אשתו כפי שכותב מצבה אסור לה להתעבר עד משך זמן מחשש סכנה כי חולשה גדולה היא עצמה סכנה ועצבות שהוא ענין מרה שחורה הוא נמי ענין סכנה לכן פשוט שיש להתיר לה להשתמש בדבר שמונע מהריון וכדבראיתי בתשובה בחי"א דאה"ע סימן ס"ג שבמקום סכנה מותרת להשתמש במוך, שלכן יש להתיר לה להניח ברחמה דבר שאינו מניח את הזרע ליכנס ברחם כמו מוך והוא הנקרא בלשון אנגלית דאיפרם, ובאותיות שפת אנגלית הוא Diaphragm, ותמצא מי שילמד אותה איך להכניס זה ברחם ולאחר כמה שעות להוציא.

התכדורים למניעת הריון וכן הטבעת שהכניסה בגופה ע"י רופא הוא דבר מפורסם שרובא דרובא מהנשים רואות דם ממש מעט ומכתמים ואין זה שום עצה וגם אפשר להכשל באיסור נדה, ופלא שבארץ ישראל לא ידוע זה ואסור להשתמש בזה מאיסור התמור נדה.

הבני גומר בכרכה שישלח השי"ת רפואה שלימה לרעותו ולעונג נחת מהילדים ובכל הטוב והשלום,

משה פיינשטיין

וכדומה, וממילא לא שייך להחזיר מצד האיש דלא שייך בו חולי וצער מצד העיבור והלידה אלא קושי מענינים אחרים. אבל אם מע"כ הרמה ירא מלישא אשה הראויה להוליד בנים, אף שאיני רואה טעם כל כך שהרי האם הגדל הבנים, יראה ליקח אשה שכבר אינה ראויה בדרך הטבע להוליד בנים שהיא קרובה לחמשים שנה או יותר, וזה הרי יותר טוב לפני מע"כ הרמה שהוא ג"כ קרוב לחמשים שנה מלישא אשה צעירה ממנו וזה רשאי אף אם לא יוכל לקיים ולערב אל תנת, מאחר שירא מזה.

*

ובדבר אם רשאי ליקח אשה שיש לה בת מדין יחוד, הנה מעשים בכל יום שלוקחין בוויוג שני אשה שיש לה בת דהא ברוב הומון אשתו עמו שלא שייך יחוד אף כשאירע לפעמים ביום כשהולכת אשתו לזמן קצר, ורק יצטרך ליהוה שלא תלך לזמן רב שאם אפשר שתבוא בכל עת ליכא איסור, ובלילה כשתצטרך לילך לאיזה בית חלק גם בתה עמה.

*

ולישא גיורת אם היא גיורת לשם שמים ליכא שום איסור ומפורש בגמ' הוריות דף י"ג ע"א שאלו תלמידיו את ראבר"צ מפני מה הכל רצין לישא גיורת ואין הכל רצין לישא משוחררת, עכ"פ נאמר לשון הכל רצין שמשמע שלכא שום איסור ושום חשש אבל דאי כשהיא ראויה להוליד בנים טוב ליקח יותר בת ישראל שהרי הבנים דומין לאחי האם, אבל דאי לאחד שרוצה לישא גיורת צריך לבדוק הרבה לידע מאיזה טעם נתגיירה.

הגנני ירדו מברכו ברפואה שלימה ובכל הטוב השלום,

משה פיינשטיין

הנשים לשמש במוך. (ואולי גם לכל הסוברים כשיטה הב' שבמוך הוא דרך תשמיש דלדדיהו צריך לומר דרק משום גיורה אסור במוך שבשעת תשמיש אטו מוך שאחר תשמיש והכא כיון שאינו מותר רק כשיפצירנה לשמש בלא מוך ולא תתרצה ליכא למיגור כיון שמוכיר לה האיסור או שבשעת הדחק כזו לא גזרו.) אך קצת יש לדון אם נימא שהיא מצווה על השחתת זרע הבעל יש איסור עליה ואין מאכילין לאדם דבר האסור לו וא"כ נתי שמצדו אין איסור יהי איסור מצדה. אבל מסתבר דזה שמשימה המוך קדם התשמיש שאין עדיין זרע אין שייך עליה או שום איסור דהא יכול שלא לבעול וכדבארתי בתשו' שם ענף ד' ועל עת התשמיש אף להסוברים שאינו דרך תשמיש הא אינה עושית כלום ולא שייך עליה שום איסור כמו שאין עליה איסור בשלא כדרכה אף שהיא אין מתאית לזה ולא נחשבה בהתרצותה שגורמת לו איסור כיון שהותר לו בשביל תאותו שנחשב לצורך, כ"כ הכא כיון שבעת התשמיש אינה עושית כלום רק שמתחלה הניחה המוך והודיעה לו מזה רק שמ"מ מתאוה לה הותר לו בשביל זה נמצא שאין עושית שום איסור מצדה ולכן בשעה"ד גדול שאין רוצית בשום אופן להודקק להתעבר והוא אינו רוצה לגרשה מסתבר שיש לסמוך על הרי" דעמי' ולהחזיר לו לשמש במוך וכדלעיל. אבל מ"מ שלא ליתן יד לפושעים שיבואו להקל יותר לא טוב לפרסם הדבר רק לצנועין שידעו שרק כשא"א לו לפיסה שתתרצה בלא מוך התיירו לו. אבל במקום סכנה להתעבר ודאי יש להורות להחזיר לכל.

הגנני אחיכם אוהבכם בלוי"ג,

משה פיינשטיין

סימן עא

איש חולה אם מותר לו לישא אשה ע"מ שתעשה שלא תתעבר

עש"ק דחנוכה תשל"ט

מע"כ ידידי האברך המופלג שליט"א.

הנה בדבר אשר שאל מע"כ הרמה אם מכיון שהוא חולה ל"ע וקשה לפניו לגדל בנים אם מותר לישא אשה על דעת שתעשה באופן שלא תוכל להתעבר, הנה פשוט שלא שייך להחזיר, דכל ההיתר שיש לפעמים ליתן הוא במקום סכנה לאשה ואיכא דברים ששייך להחזיר אף שיש לה חולי שאין בה סכנה אבל צער גדול, אבל לא בשביל קושי הגידול וחסור פרנסה

סימן עב

בענין הגלולות שלא להתעבר

כ"ב טבת תשל"ב

מע"כ ידידי הנכבד מהר"ר הלל ארלאנגער שליט"א.

הנה בדבר ליקח לאשה גלולות (פילן) למניעת הריון, הנה אף שאיסור זרע לבטלה ליכא כיון שהזרע נכנס לרחם האשה, אבל בלא צורך גדול גם זה אין ליקח כי אין להתחכם ולבקש עצות, אף שבשביל לשבת בראה אין לחייב האשה להצטער יותר מכפי כוחותיה, אבל הוא כמתחכם נגד רצון השי"ת. אך אם היא חלשה